

6 Μαΐου 2020

† π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού: Η αλογία της αστρολογίας

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

1. Η αστρολογία είναι στην εποχή μας ένα είδος λαϊκής θρησκείας. Και όταν λέγω λαϊκής, το επίθετο δεν αναφέρεται σ' αυτό που η κοινωνιολογία και η πολιτική μας έχουν μάθει να ονομάζουμε λαό. Την πλατειά, δηλαδή, πληθυσμιακή βάση, που κατά κανόνα είναι λιγότερο καλλιεργημένη και κοινωνικά υποβιβασμένη. Μέσα σ' αυτό τον απλό λαό υπάρχει σοφία, που θα 'πρεπε να τη ζηλεύουν πολλοί από τους επώνυμους του κοινωνικού χώρου και τους θεωρούμενους σοφούς και γραμματισμένους. Αντίθετα σε κάθε προσδοκία η αστρολογία επηρεάζει περισσότερο, όπως οι στατιστικές τουλάχιστον αποδεικνύουν, ανθρώπους των ανωτέρων κοινωνικών τάξεων και μάλιστα εκείνους που κρατούν την τύχη των λαών της γης στα χέρια τους. Και δεν είναι λίγες φορές, που τα μέσα μαζικής ενημερώσεως μας κάνουν να απορούμε, πληροφορώντας μας ότι κάποιοι μεγαλώνυμοι πολιτικοί, ακόμη και Αρχηγοί Κρατών, δεν κάνουν τίποτε, αν δεν συμβουλευθούν τον αστρολόγο τους. Το σπουδαίο δε είναι ότι είναι αδύναμοι εσωτερικά και υποδουλωμένοι στα «στοιχεία του κόσμου τούτου» (Κολ. 2,8), ώστε να ρυθμίζουν όχι μόνο την πορεία της προσωπικής τους ζωής, αλλά και τις πολιτικές ενέργειές τους με βάση το ωροσκόπιο τους.

Σε τέτοιες στιγμές είναι που διερωτάται κανείς αν έχει πεθάνει η ειδωλολατρία, τουλάχιστον στην λεγόμενη χριστιανική κοινωνία μας, και αν έχουν όλοι αυτοί οι αιχμάλωτοι της δεισιδαιμονίας πληροφορηθεί ότι ο «Χριστός ετέθη» και ο ήλιος της Δικαιοσύνης ανέτειλε στον κόσμο. Αν λάβει δε κανείς υπόψη και το πλήθος των μάγων και την κοινωνική δυναμική τους, συμπεραίνει ότι όσα γίνονταν στην προχριστιανική αρχαιότητα, με τους μάντεις και τους οιονοσκόπους, εξακολουθούν να γίνονται και σήμερα στην εποχή του διαστήματος και της υψηλής τεχνολογίας.

Ο άνθρωπος του αυτοθαυμαζόμενου για τα επιτεύγματά του αιώνα μας δεν έπαψε να ζει μέσα στην αφέλεια και τη δεισιδαιμονία και να καταντά τελικά θύμα στα χέρια επιτήδειων ερασιτεχνιτών, που θησαυρίζουν με τη βλακεία μας. Διότι η αστρολογία δεν έχει καμιά απολύτως επιστημονική υπόσταση. Και τούτο φαίνεται, απλούστατα, από το γεγονός ότι κανείς αστρονόμος δεν θα δεχόταν ποτέ να γίνει δεκτός σε μια επιστημονική αστρονομική εταιρία ένας αστρολόγος. Κάτι τέτοιο θα ήταν ο χειρότερος υποβιβασμός της επιστήμης του.

Τι είναι, λοιπόν, εκείνο που ωθεί, όχι μόνο τους αγραμμάτους, αλλά και τους επαιρομένους για τη σοφία τους και κοινωνικά καταξιωμένους στην καθοδήγηση των αστρολόγων; Πέρα από τα καθαρά πνευματικά αίτια (οι άγιοι Πατέρες μας μιλούν σε τέτοιες περιπτώσεις για επιρροή του διαβόλου), βασική αιτία, νομίζουμε, είναι η απουσία κάθε σχέσεως των προσώπων αυτών με την αλήθεια του Ευαγγελίου. Ακατήχητοι και τελείως άγευστοι χριστιανικής ζωής, δεν μπορούν να συνειδητοποιήσουν, ότι η ζωή μας βρίσκεται στα χέρια του Θεού και η μόνη μας ασφάλεια είναι η άκτιστη Χάρη και Αγάπη Του. Αθεμελίωτοι, ανασφαλείς, περιδεείς «συλλαγωγούνται» διά της...κενής απάτης», όπως θα έλεγε ο Απ. Παύλος (Κολ.2,8). Παρασύρονται, δηλαδή, από τις κούφιες και απατηλές και έξω από κάθε πραγματικότητα προβλέψεις των αστρολόγων, οι οποίοι, πέρα από μια γνώση για τα ζώδια και τις κινήσεις τους, έχουν πλήρη άγνοια για την επίδραση που μπορεί να έχουν αυτά στη ζωή του ανθρώπου. Αρκεί να μελετήσει κανείς δειγματοληπτικά τα ωροσκόπια στις εφημερίδες μιας ημέρας για να διαπιστώσει αν υπάρχει σ' αυτά κάποια σοβαρότητα. Αυτό ακριβώς κηρύσσει, συνοψίζοντας και στο σημείο αυτό όλη την εκκλησιαστική πατερική παράδοση ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός. Και κρίνουμε σκόπιμο, μια και μιλούμε γι αυτό το θέμα, να παρουσιάσουμε τη σχετική διδασκαλία του, όπως εκτίθεται στο περίφημο έργο του « Εκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου Πίστεως» [β1,21].

2. Ο άγιος Ιωάννης αρχίζει με μία διαπίστωση: « Οι Έλληνες- ειδωλολάτρες δηλαδή- δέχονται ότι όλα, όσα αναφέρονται σε μας, διέπονται από την ανατολή και τη δύση και τη σύνοδο (συζυγία) των άστρων...Με αυτά βέβαια ασχολείται η

αστρολογία». Επιβεβαιώνει, δηλαδή, αυτό που ελέχθη παραπάνω, ότι η αστρολογία και η παρατήρηση των αστρικών σωμάτων γεννήθηκε μέσα στην προχριστιανική πλάνη. Προχωρεί δε στη τοποθέτησή του ως Χριστιανός απέναντι στην αστρολογία και τους υποστηρικτές της: « εμείς όμως υποστηρίζουμε, ότι από τα άστρα προέρχονται προμηνύματα βροχής και ανομβρίας, ψύχους και θερμότητας, υγρασίας και ξηρασίας και ανέμων και όσων έχουν σχέση με αυτά, ουδέποτε όμως προμηνύματα των πράξεων μας». Ο χριστιανός θεολόγος και θεούμενος πατέρας άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός στηρίζεται στα καθαρά επιστημονικά δεδομένα της εποχής του, που δεν διαφέρουν φυσικά από τα δεδομένα της σημερινής επιστήμης. Γνωρίζει τα ζώδια και την κίνησή τους. Δέχεται δε τη φυσική λειτουργία των αστερών μέσα στο σύμπαν, αλλά όχι και την επίδρασή τους στη ζωή των ανθρώπων. Η θέση του όμως παίρνει στη συνέχεια καθαρά θεολογικό και πνευματικό χαρακτήρα: «Επειδή δημιουργηθήκαμε από το Δημιουργό με ελεύθερη βούληση, είμαστε κύριοι των πράξεών μας. Διότι, αν όσα πράττουμε, τα κάνουμε λόγω της κινήσεως των αστερών, τότε ό,τι κάνουμε γίνεται αναγκαστικά. Ό,τι όμως γίνεται αναγκαστικά, δεν είναι ούτε αρετή, ούτε κακία». Το ερώτημα όμως που θέτει ο ιερός Δαμασκηνός στη συνέχεια, είναι, ότι « αν τα πάντα κατευθύνονται αναγκαστικά», από κάποια ανάγκη, τότε χάνεται η πρόνοια και διακυβέρνηση του κόσμου από το Θεό. « Εμείς υποστηρίζουμε- καταλήγει- ότι δεν είναι τα ίδια τα άστρα αίτια κανενός από αυτά που συμβαίνουν...».

Η πρόνοια του Θεού από τη μια και το αυτεξούσιο, η ελευθερία δηλαδή, του ανθρώπου από την άλλη, είναι τα επιχειρήματα του ιερού Δαμασκηνού απέναντι στην πλάνη της αστρολογίας και της παρατηρήσεως των ζωδίων. Είναι η χριστιανική τοποθέτηση απέναντι στο θέμα, που δεν μπορεί ποτέ να αλλάξει.

Η αστρολογία δεν έχει καμιά δύναμη να προβλέψει την πορεία της ζωής του ανθρώπου. Και αν παρ' ελπίδα κάποια πρόβλεψή της επαληθεύσει, τότε ισχύει πάλι ο λόγος του ιερού Δαμασκηνού (Β4,18): «Προλέγουν (καμιά φορά) και οι δαίμονες, άλλοτε μεν διότι(ως πνεύματα) βλέπουν όσα συμβαίνουν σε μακρινή απόσταση και άλλοτε, διότι προσπαθούν να τα συμπεράνουν με το στοχασμό τους. Γι αυτό και ψεύδονται τις περισσότερες φορές. Δεν πρέπει, λοιπόν, να τους δίνει κανείς εμπιστοσύνη, ακόμη και όταν λέγουν την αλήθεια». Γιατί, θα συμπληρώσουμε, και αν ακόμη ο διάβολος μας φανερώσει (κάποια) αλήθεια για το εγγύς μέλλον μας, δεν μπορεί να μας προστατεύσει, παρά μόνο ο Θεός, ο μόνος Κύριος της ζωής μας, κατά την πιστότητά μας στο θέλημα του.

Πηγή: π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού, Σύγχυση-Πρόκληση-Αφύπνιση, Εκδ. Αρμός, Αθήνα 1991, σ. 27-30.